

Dienst Regelingen
Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

TAQA Offshore B.V.
J.W. van Hoogstraaten
Postbus 11550
2502 AN DEN HAAG

Dienst Regelingen

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
www.drloket.nl

T 0800 - 22 333 22
F 070 - 378 61 39
ffwet@minlnv.nl

ONTWERPBESLUIT

Onze referentie

Aanvraagnummer
FF/75C/2011/0225.toek.avk

Bijlagen

1

Datum

Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer Van Hoogstraaten,

Naar aanleiding van uw verzoek van 16 juni 2011 en de aanvullingen hierop van 8 juli 2011, 18 augustus 2011 en 29 augustus 2011, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2011/0225, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verwonden van de driedradige meun, kleine pieterman en de schurftvis.

Procedure

In artikel 141a, eerste lid, aanhef en onder b, van de Mijnbouwwet' is bepaald dat op de besluitvorming voor dit project de rijkscoördinatierегeling als bedoeld in artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is. Dat wil in dit geval zeggen dat de besluiten die nodig zijn voor het ROAD-project gezamenlijk worden voorbereid, waarbij deze procedure wordt gecoördineerd door de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I). Daarbij doorlopen de besluiten, op grond van artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht met toepassing van de bijzondere regels in artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro.

Dit besluit is één van de besluiten die nodig zijn voor het ROAD-project. Daarom is ook op dit besluit de rijkscoördinatierегeling van toepassing.

De minister van EL&I heeft een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten voor het ROAD-project bevorderd. Onderhavig besluit is samen met het inpassingsplan en de andere besluiten als volgt voorbereid:

- op [datum] is een kennisgeving met betrekking tot het ontwerp gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen;

- op [datum] is door de minister van EL&I een ontwerp van het besluit aan TAQA Offshore B.V. gezonden;
- het ontwerp van het besluit heeft van [datum] tot en met [datum] ter inzage gelegen bij het ministerie van EL&I, de DCMR milieudienst Rijnmond, het gemeentehuis van Westvoorne en het deelgemeentekantoor van Hoek van Holland.
- er zijn [aantal] informatieavonden georganiseerd, op [data], waarbij de mogelijkheid werd geboden mondeling zienswijzen naar voren te brengen.

Dienst Regelingen

Datum

**Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0225**

Op grond van artikel 3.32 in samenhang met artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening worden dit besluit en de andere besluiten gelijktijdig door de minister van EL&I bekendgemaakt. Tevens doet de minister van EL&I daarvan mededeling in de Staatscourant, enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen en langs elektronische weg. Eerdere Insprekers en grondeigenaren en beperkt gerechtigden op die gronden worden apart geïnformeerd.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "ROAD-project (opslag)" gelegen in de Noordzee. Het project betreft het afvangen, transporteren en het opslaan in een uitgeproduceerd gasveld in de Noordzee van koolstofdioxide (CO₂), afkomstig van de Maasvlakte Power Plant 3 (MPP3) elektriciteitscentrale. Onderhavige aanvraag betreft het aanpassen van het huidige gas-winplatform en de putten naar de diepe leeggeproduceerde gasreservoirs ten behoeve van de opslag van CO₂. De werkzaamheden bestaan uit:

- Het aanpassen van enkele putten voor CO₂ toevoer/opslag.
- De buisleiding (voor de aanleg van deze buisleiding is ontheffing met kenmerk FF/75C/2011/0226 aangevraagd) wordt met het platform verbonden door middel van een riser, dit is een buisleiding die vanaf de zeebodem verticaal naar boven loopt.
- Aan het eind van de riser komt een klep die dichtgaat bij een storing. Na deze klep wordt een T-stuk geplaatst voor het aansluiten van een pig-installatie. Om de buis schoon te maken wordt periodiek vanaf de landzijde een pig (een rager of raagbol) in de buisleiding geplaatst die met lucht door de buisleiding wordt verplaatst.
- Er wordt een controlpanel geplaatst ten behoeve van het bedienen van de putten. Deze wordt geplaatst boven het bestaande controlpanel.
- Tijdens normale operatie is de temperatuur van de CO₂ bij aankomst op het platform gezakt tot circa 50 graden Celsius, afhankelijk van de actuele operatie- en omgevingsfactoren. Dit is de geschikte CO₂-injectietemperatuur. Bij opstart en lage doorzet is de temperatuurverlaging groter. De temperatuur is dan te laag voor injectie en opwarming van CO₂ is nodig. Als de CO₂ weer een geschikte temperatuur heeft, kan de verwarming uitgeschakeld worden. Er wordt een verwarmingsinstallatie (van circa 4 MW) geïnstalleerd op het platform voor de regelklep. Voor het plaatsen van de verwarmingsinstallatie moeten bestaande leidingen worden omgelegd.

Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9 en 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone zeehond, grijze zeehond, botervis, driedradige meun, gevlekte gladde haai, glasgrondel, grote koornaarvis, kleine pieterman, kleine slakdolf, schurftvis, slakdolf, vorskwab en de zwarte grondel, voor de periode van 1 januari 2012 tot en met 28 februari 2017.

Dienst Regelingen

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0225

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De gewone zeehond en de grijze zeehond zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet. De botervis, driedradige meun, gevlekte gladde haai, glasgrondel, grote koornaarvis, kleine pieterman, kleine slakdolf, schurftvis, slakdolf, vorskwab en de zwarte grondel zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder d, van de Flora- en faunawet. De gewone zeehond is tevens opgenomen in bijlage 1, behorende bij het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten¹.

Verbodsbepalingen

Op grond van de artikelen 9 en 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde inheemse diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen; nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Afwijzing botervis, glasgrondel, kleine slakdolf, slakdolf, vorskwab en zwarte grondel

U heeft ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9 en 11 van de Flora- en faunawet, voor wat betreft het verwonden van de botervis, glasgrondel, kleine slakdolf, slakdolf, vorskwab en de zwarte grondel en het verstoren van vaste rust- of verblijfplaatsen van deze dieren.

Uit de door u aangeleverde gegevens blijkt dat de botervis, glasgrondel, kleine slakdolf, slakdolf, vorskwab en de zwarte grondel niet voorkomen in het gebied waar de boorpluggen open geboord zullen worden. Het zijn soorten die zich ophouden in de estuariëne gebieden dicht bij de kust. De werkzaamheden vinden plaats op een grotere afstand dan 4000 meter van de kust. Er kan dan ook geen effect optreden voor deze soorten. Ontheffing van de artikelen 9 en 11 van de Flora- en faunawet is daarom niet aan de orde.

Afwijzing gewone zeehond en grijze zeehond voor wat betreft artikel 9 van de Flora- en faunawet

U heeft ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet, voor wat betreft het doden en/of verwonden van de gewone zeehond en de grijze zeehond. In het kader van dit project heeft geen specifiek soortgericht onderzoek plaatsgevonden.

¹ Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Stb. 2000, 525), laatstelijk gewijzigd bij Stb.2009, 626.

U heeft zich gebaseerd op (zeer uitgebreide) waarnemingen en rapportages in het kader van andere projecten en (langjarige) meetprogramma's. Op basis van deze gegevens en de beschikbare kennis over verspreiding van zeehonden in de Noordzee heeft u een nauwkeurige inschatting kunnen maken van de mogelijke effecten die kunnen optreden. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek zal in deze geen nieuwe gegevens aan het licht brengen. De gegevens, in combinatie met het expert judgement van de onderzoeker, biedt voldoende informatie om beoordeling van deze aanvraag mogelijk te maken.

Dienst Regelingen

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0225

Zeehonden komen geconcentreerd voor in de Waddenzee en Delta, waar ze rustige zandplaten gebruiken om te rusten en zich voort te planten. In de nabijheid van onderhavig plangebied zijn dit de Razende bol (60 kilometer afstand) en de bollen van de Ooster (onderdeel van de Voordelta, op ruim 80 kilometer naar het zuiden). Meer dan 80% van hun tijd wordt echter doorgebracht op een afstand van 10 tot 200 kilometer van deze platen. Hier vinden ze waarschijnlijk een groot deel van hun voedsel. Via de Noordzee trekken de dieren ook heen en weer tussen Waddenzee, Voordelta en Engeland. Voor grijze zeehonden is de voortplantingsperiode in december-januari, terwijl de verharing in maart-april plaatsvindt. De gewone zeehonden krijgen hun jongen juist in juni-juli en verharen in augustus-september. Men zou dus kunnen aannemen dat er dan van beide soorten minder dieren in open zee verblijven.

Beide zeehondensoorten vertonen grote individuele variatie in de frequentie waarmee foerageertochten worden ondernomen, de afstanden die daarbij worden afgelegd en de gebieden die worden bezocht. Uit beschikbaar binnen- en buitenlands onderzoek worden door u de volgende conclusies getrokken: van beide zeehondensoorten mag worden aangenomen dat de grootste concentraties van dieren in de buurt van ligplaatsen worden aangetroffen en de dieren vervolgens, afhankelijk van de dan aanwezige prooien, zich verspreiden over de Noordzee. Op basis van onderzoeksgegevens van dieren met een zender wordt verwacht dat op enig moment er gemiddeld niet meer dan 1 gewone zeehond in het plangebied kan worden waargenomen. Voor grijze zeehonden is het niet mogelijk deze berekening te maken. Aan de ene kant omdat er minder grijze zeehonden zijn, aan de andere kant omdat deze dieren geneigd zijn langere afstanden af te leggen. De meeste dieren treft men aan langs de Engelse en Schotse kust (95.000-120.000 exemplaren), waarvan het merendeel bij de Orkneys leven. Het plangebied ligt daarmee wel binnen hun bereik, maar op zeer grote afstand van het grootste deel van de populatie. De aantallen dieren die in de Nederlandse wateren voorkomen zijn dan vermoedelijk ook laag.

Door het uitvoeren van de boorwerkzaamheden treden de volgende effecten op:

- *Onderwatergeluid als gevolg van boringen tijdens de aanlegfase*
Door TNO is een overzicht opgesteld. In dit overzicht zijn de door TNO geschatte afstanden weergegeven ten opzichte van de geluidsbron waarbinnen bruinvissen, gewone zeehonden en vissen tijdelijke gehoorschade kunnen oplopen als ze zich gedurende 24, 6 en 3 uur binnen deze contour ophouden.

Voor een zeehond die zich gedurende 24 uur binnen 4 kilometer van de installatie ophoudt zou de Temporary Threshold Shift (TTS, tijdelijke doofheid) overschreden worden. Voor de duur van 6 uur is dat 1 kilometer, voor de duur van 3 uur is dat 500 meter.

Dienst Regelingen

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0225

Deze effecten zijn afgezet tegen het oppervlak dat mogelijk effect ondervindt van het geluid. Hierbij is gekeken naar het zuidelijk deel van het Nederlands Continentaal Plat (NCP). Uit deze analyse blijkt dat maar voor een gering deel van het zuidelijk deel van het NCP dieren tijdelijke gehoorschade zouden kunnen oplopen. In aantallen zijn het maximaal 2 tot 3 exemplaren die tijdelijke gehoorschade zouden kunnen oplopen.

- *Onderwatergeluid als gevolg van scheep- en helikopterbewegingen.*
Hoewel het aantal helikoptervluchten en scheepvaartbewegingen in de zes maanden dat de aanpassingen uitgevoerd worden toe zullen nemen, worden geen effecten verwacht. Zeker niet als deze afgezet worden tegen de totale hoeveelheid scheepvaart in het gebied.
- *Effecten van het onderwatergeluid in de gebruiksfase*
Uit de berekeningen van TNO blijkt dat de geluidsniveaus die optreden tijdens de gebruiksfase ruimschoots onder de grenswaarde liggen waarboven tijdelijke gehoorschade optreedt. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

U stelt geen mitigerende maatregelen voor. Deze maatregelen zouden gezocht kunnen worden in het toepassen van andere technieken. De toepassing van dergelijke methoden is echter niet kostenefficiënt, waarbij de positieve effecten verwaarloosbaar zouden zijn. U heeft uw analyse beperkt tot het zuidelijke deel van het NCP, welke slechts 25.700 vierkante kilometer omvat. Volgens uw berekening zou over een oppervlakte van 0,2% voor zeehonden sprake kunnen zijn van tijdelijke doofheid. Op basis van verspreidingsgegevens zouden dit 2 tot maximaal 3 exemplaren betreffen. Gezien de totale populaties zeehonden die voorkomen in de Noordzee, kan geconcludeerd worden dat de effecten niet zullen optreden voor een wezenlijk deel van de populaties. Daarnaast is het niet zeker dat de dieren ook daadwerkelijk schade oplopen. Bovendien is er geen rekening gehouden met het vluchtgedrag van zeehonden, waardoor ze zich verwijderen van de verstoringsbron. Het negatieve effect is daarnaast tijdelijk van aard. Hoewel het optreden van tijdelijk doofheid niet geheel uit te sluiten is, zal er geen overtreding zijn van artikel 9 van de Flora- en faunawet. Bovendien is ontheffing voor het verwonden in casu niet nodig. Incidentele slachtoffers vallen niet onder de reikwijdte van artikel 9 van de Flora- en faunawet. Ontheffing van artikel 9 van de Flora- en faunawet is daarom niet aan de orde.

Afwijzing gevlekte gladde haai en grote koornaarvis voor wat betreft artikel 9 van de Flora- en faunawet

U heeft ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet, voor wat betreft het verwonden van de gevlekte gladde haai en de grote koornaarvis.

In het kader van dit project heeft geen specifiek soortgericht onderzoek plaatsgevonden. U heeft zich gebaseerd op (zeer uitgebreide) waarnemingen en rapportages in het kader van andere projecten en (langjarige) meetprogramma's. Op basis van deze gegevens en de beschikbare kennis over verspreiding van zeehonden in de Noordzee heeft u een nauwkeurige inschatting kunnen maken van de mogelijke effecten die kunnen optreden. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek zal in deze geen nieuwe gegevens aan het licht brengen. De gegevens, in combinatie met het expert judgement van de onderzoeker, biedt voldoende informatie om beoordeling van deze aanvraag mogelijk te maken.

Dienst Regelingen

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0225

Door het uitvoeren van de boorwerkzaamheden treden de volgende effecten op:

- *Onderwatergeluid als gevolg van boringen tijdens de aanlegfase*
Door TNO is een overzicht opgesteld. In dit overzicht zijn de door TNO geschatte afstanden ten opzichte van de geluidsbron waarbinnen bruinvissen, gewone zeehonden en vissen tijdelijke gehoorschade kunnen oplopen als ze zich gedurende 24, 6 en 3 uur binnen deze contour ophouden. Voor een klein visje dat zich gedurende 24 uur binnen 4 kilometer van de installatie ophoudt zou de Temporary Threshold Shift (TTS, tijdelijke doofheid) overschreden worden. Voor de duur van 6 uur is dat 1 kilometer, voor de duur van 3 uur is dat 500 meter.

Deze effecten zijn afgezet tegen het oppervlak dat mogelijk effect ondervindt van het geluid. Hierbij is gekeken naar het zuidelijk deel van het Nederlands Continentaal Plat (NCP). Uit deze analyse blijkt dat er maar voor een gering deel van het zuidelijk deel van het NCP dieren tijdelijke gehoorschade zouden kunnen oplopen. Voor vissen geldt dat dit om 0,03% (kleine vissen) en 0,2% (grote vissen) van de totale oppervlakte van 25.700 vierkante kilometer gaat. In het onwaarschijnlijke geval dat de dieren 24 uur binnen de verstoringscontour in het gebied tussen 250 en 4.000 meter blijven. Het aantal exemplaren is hierbij niet nader bepaald.

- *Onderwatergeluid als gevolg van scheep- en helikopterbewegingen*
Hoewel het aantal helikoptervluchten en scheepvaartbewegingen in de zes maanden dat de aanpassingen uitgevoerd worden toe zullen nemen, worden geen effecten verwacht. Zeker niet als deze afgezet worden tegen de totale hoeveelheid scheepvaart in het gebied.
- *Effecten van onderwatergeluid in de gebruiksfase*
Uit de berekeningen van TNO blijkt dat de geluidsniveaus die optreden tijdens de gebruiksfase ruimschoots onder de grenswaarde liggen waarboven tijdelijke gehoorschade optreedt. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

U stelt geen mitigerende maatregelen voor. Deze maatregelen zouden gezocht kunnen worden in het toepassen van andere technieken. De toepassing van dergelijke methoden is echter niet kostenefficiënt, waarbij de positieve effecten verwaarloosbaar zouden zijn.

In de totale Noordzee leeft naar schatting ongeveer 11 tot 15 miljoen ton vis op een oppervlakte van 575.000 vierkante meter. Hierbij moet opgemerkt worden dat vissen niet evenredig over de zee verdeeld zijn. Vissen kennen een voorkeur voor bijvoorbeeld bodemsubstraat (veel kabeljauw wordt bijvoorbeeld aangetroffen rond wrakken). Op deze voorkeurslocaties treft men grote hoeveelheden vis aan terwijl andere plekken bijna visloos kunnen zijn.

Dienst Regelingen

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0225

U heeft uw analyse beperkt tot het Zuidelijk deel van het NCP, welke slechts 25.700 vierkante meter omvat. Volgens uw berekening zou over een oppervlakte van 0,03% voor kleine vissen en 0,2% van het NCP voor grote vissen sprake kunnen zijn van een tijdelijke doofheid in het onwaarschijnlijke geval ze zich ophouden binnen de zone van respectievelijk 250 meter tot 4.000 meter van de boring. Gezien de totale hoeveelheid vis die voorkomt in de Noordzee is het aannemelijk dat de effecten niet zullen optreden voor een wezenlijk deel van de hoeveelheid vis en daarmee de populaties van soorten. Daarnaast is het niet zeker dat de dieren ook daadwerkelijk schade oplopen. Bovendien is er geen rekening gehouden met het vluchtgedrag van vissen waardoor ze zich verwijderen van de verstoringsbron. Hieronder wordt per soort beschreven of deze in staat is te vluchten. Voornamelijk pelagische vissen (voorkomend in de vrije waterkolom) worden geacht in staat te zijn om te vluchten, daar waar bentische vissen (op of dicht bij de bodem levend) minder in staat zullen zijn om te vluchten.

De gevlekte gladde haai komt voor in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan, de gehele Noordzee tot en met de Middellandse Zee en de Canarische eilanden en de kust van Mauretanië. De soort is niet standvastig en leeft op een diepte tot 350 meter. De soort komt voor op grindige bodems. Deze soort zal niet zo snel een effect ondervinden van de werkzaamheden, omdat de soort in staat is weg te vluchten.

De grote koornaarvis komt voor in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan, de gehele Noordzee tot en met de Middellandse Zee en de Canarische eilanden en de kust van Mauretanië. De soort is niet standvastig en leeft met name in het estuariëne gebied en de kustzone. Dit ligt buiten de verstoringsafstand van de werkzaamheden. Deze soort zal geen effect ondervinden van de werkzaamheden.

De verbodsbepalingen uit artikel 9 van de Flora- en faunawet ten aanzien van de gevlekte gladde haai en de grote koornaarvis worden niet overtreden. Ontheffing is dan ook niet aan de orde.

Afwijzing artikel 11 van de Flora- en faunawet

U heeft ontheffing van artikel 11 van de Flora- en faunawet aangevraagd voor het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone zeehond, grijze zeehond, driedradige meun, gevlekte gladde haai, grote koornaarvis, kleine pieterman en de schurftvis.

De verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen.

De functionaliteit van deze beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen gaat door het uitvoeren van de werkzaamheden achteruit of wordt (volledig) aangetast. De vaste rust- en verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan de beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen. Onder bepaalde omstandigheden kan het zelfs zo zijn dat aantasting van een - op zich zelf niet beschermd - gebied deze functionaliteit van de beschermde vaste rust- en verblijfplaats aantast en derhalve leidt tot overtreding van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Dienst Regelingen

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0225

De aanvraag heeft betrekking op verstoring van zeezoogdieren en vissen door geluidsoverlast van de boorwerkzaamheden. De verstoring bestaat uit (tijdelijke) doofheid van de dieren en niet op de verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen van de dieren. In dat licht bezien is de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de beschermde soorten dan ook niet relevant. De zandbanken die een belangrijke functie voor de zeehonden vervullen, zijn daarnaast ruim buiten de versturende invloedssfeer van dit project gelegen. Ontheffing van artikel 11 van de Flora- en faunawet is dan ook niet aan de orde.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Instandhouding van de driedradige meun, kleine pieterman en de schurftvis

De driedradige meun, kleine pieterman en de schurftvis zijn in het plangebied aangetroffen. De driedradige meun komt voor in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan, de gehele Noordzee tot en met de Middellandse Zee. De soort is standvastig en leeft op een diepte van 20–120 meter. De soort komt voor op stenige bodems, maar wordt ook aangetroffen op modderige en zandige bodems.

De kleine pieterman komt voor in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan, de gehele Noordzee tot en met de Middellandse Zee en de Canarische eilanden en de kust van Marokko en Madeira. De soort is bentisch en leeft op een diepte vanaf de kust tot ongeveer 150 meter (in de winter). De soort komt voor op zandige, modderige of grindige bodems waar deze zich ingraaft.

De schurftvis komt voor in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan, de gehele Noordzee tot en met de Middellandse Zee en de Canarische eilanden en de kust van Marokko en Madeira. De soort is bentisch en leeft voornamelijk tussen 10 en 100 meter diepte. De soort komt voor op modderige of gemengde bodems.

Geen van deze vissen zal snel wegvlugten voor de werkzaamheden. Door de werkzaamheden kan dan ook bij deze vissen een tijdelijke doofheid optreden. Het is niet bekend hoe ernstig de gevolgen van deze tijdelijke doofheid zullen zijn. Gezien de verspreiding van de soorten is het niet aannemelijk dat de gunstige staat van instandhouding op Nederlandse, dan wel Europese schaal, in het geding komt. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten tot een minimum te beperken stelt u verder geen maatregelen voor.

Deze maatregelen zouden gezocht kunnen worden in het toepassen van andere technieken. De toepassing van dergelijke methoden is echter niet kostenefficiënt, waarbij de positieve effecten verwaarloosbaar zouden zijn. De gunstige staat van instandhouding van de driedradige meun, kleine pieterman en de schurftvis komt niet in gevaar.

Dienst Regelingen

Datum

**Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0225**

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Zienswijzen

Zienswijzen over het ontwerp van het besluit kunnen worden ingediend bij:
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt ROAD-project
Postbus 223
2250 AE Voorschoten

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

B. Kluiavingh-Deetman
Teammanager Vergunningen

DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Naar aanleiding van het verzoek van de heer J.W. van Hoogstraaten
namens TAQA Offshore B.V., op 16 juni 2011
en de aanvullingen hierop van 8 juli 2011, 18 augustus 2011 en 29 augustus 2011

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent hierbij aan:	TAQA Offshore B.V.
Adres:	Prinses Magrietplantsoen 40
Postcode en woonplaats:	2595 BR DEN HAAG
Voor het tijdvak van:	1 januari 2012 tot en met 28 februari 2017

ONTWERP-ONTHEFFING

FF/75C/2011/0225

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verwonden van de driedradige meun (*Galdropsarus vulgaris*), kleine pieterman (*Trachinus vipera*) en de schurftvis (*Arnoglossus laterna*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "ROAD-project (opslag)", gelegen in de Noordzee op circa 20 kilometer uit de kust bij de Maasvlakte Rotterdam, één en ander zoals is weergegeven op figuur 1 van de bij de aanvraag gevoegde notitie "Activiteitenplan (Platform) bij ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet" van 22 maart 2011.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. TAQA Offshore B.V. (hierna te noemen: de ontheffinghouder) dient onverwijld contact op te nemen met Dienst Regelingen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorwaarde 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Dienst Regelingen te zenden.

Overige voorschriften

7. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
8. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
9. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM Den Haag.

Den Haag,

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

B. Kluivingh-Deetman
Teammanager Vergunningen